

USNESENÍ

Městský soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 21. srpna 2024 v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Cihlářové a soudkyně JUDr. Petry Benešové a Mgr. Ing. Hany Chaloupkové odvolání obžalovaného J. S., narozeného xxx, trvale bytem xxx, xxx xxx, podaném proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 3. dubna 2024, sp. zn. 7 T 150/2021, a rozhodl

t a k t o

Podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. řádu se k odvolání obžalovaného napadený rozsudek částečně **z r u š u j e**, a to toliko ve výroku o náhradě škody ve vztahu k poškozené společnosti MXXXO, s. r. o., IČ xxx, sídlem xxx, xxx xxx.

O d ů v o d n ě n í

1. Napadeným rozsudkem byl obžalovaný J. S. uznán vinným jednak zločinem podvodu dle § 209 odst. 1, odst. 4 písm. d) tr. zákoníku ve více činném souběhu s přečinem křivého obvinění dle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. f) tr. zákoníku ve znění účinném do 30. května 2015, a jednak přečinem neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby dle § 241 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku, kterých se měl dopustit jednáním popsáním ve výroku napadeného rozsudku, ve zkratce tím, že jednak dne 11. srpna 2014 podal prostřednictvím zmocněnkyně návrh na zápis změn v obchodním rejstříku společnosti MXXXO, s. r. o., IČO xxx (dále jen „MXXXO“), ve kterém navrhoval zapsání odděleně stíhaných obžalovaných F., F. a sebe sama jako společníků řečené společnosti a zároveň vymazání xxx R. M., přičemž k tomuto návrhu přiložil padělané listiny, po čemž pak převedl z bankovních účtů společnosti MXXXO finanční prostředky v celkové výši, jednak 4 330 102, 43 Kč, jednak dne 12. září 2014 společně s odděleně stíhanými obžalovanými F. a F. podal k Vrchnímu státnímu zastupitelství v Olomouci trestní oznámení na poškozené R. M., M. B. a advokáty z AK HSP & Partners pro podezření z trestných činů podvodu, padělání a pozměňování veřejné listiny a účasti na organizované zločinecké skupiny, přestože věděl, že údaje v uvedeném trestním oznámení nejsou pravdivé, a jednak jako xxx xxx společnosti CXXX XXX XXXM, a. s., IČO xxx (dále jen „CXXX XXX XXXM“), jako osoba odpovědná za hrazení povinných odvodů za období listopad 2016 až červen 2019 neplnil zákonnou povinnost odvést za zaměstnance daň, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na zdravotní pojištění, čímž způsobil společnosti CXXX XXX XXXM majetkový prospěch ve výši neodvedených plateb v celkové výši 2 276 563 Kč. Za tuto trestnou činnost pak byl obžalovaný napadeným rozsudkem odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvou let, jehož výkon byl podmíněně odložen na dobu čtyř let. Odsouzenému byl dále uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce statutárního orgánu či člena statutárního orgánu v obchodních korporacích a to na dobu čtyř let. Dále byla odsouzenému uložena povinnost uhradit škodu poškozené společnosti MXXXO s.r.o. v celkové výši 4 330 120,43 Kč včetně zákonného úroku z prodlení. Ve zbytku svých nároků byla poškozená společnost MXXXO s.r.o. odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. Poškozený Ing. M. byl se svým nárokem taktéž odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních. Tento rozsudek však nenabyl právní moci, neboť si proti němu podal obžalovaný dne 7. května 2024 odvolání. Rozsudek byl obžalovanému doručen dne 29. dubna 2024, odvolání tak bylo podáno řádně, včas a osobou oprávněnou.

Shodu s prvopisem potvrzuje E. K.

2. Odvolání obžalovaného směřovalo do výroků o trestu a náhradě škody a lze v podstatných rysech shrnout tak, že uložený trest podmíněného odnětí svobody je příliš přísný a navrhuje, aby mu byl uložen trest peněžitý. Přitom poukazuje, že současné trendy míří k častějšímu ukládání peněžitých trestů, zároveň se ze svých chyb poučil a žije řádným životem. Zároveň se snažil dle svých možností přispět k nápravě nastalého stavu, svého jednání upřímně lituje a prohlásil svou vinu, kdy toto všechno by mělo být hodnoceno jako významná polehčující okolnost. Soudu prvního stupně přitom vytýká, že se otázkou uložení peněžitého trestu vůbec nezabývá. Vedle toho obžalovaný brojí i proti výroku o náhradě škody a to tak, že o tomto nalézací soud nemohl rozhodnout, neboť poškozená společnost MXXXO s.r.o. vzala dne 2. dubna 2024 návrh na náhradu škody v celém rozsahu zpět. Soud zde, dle názoru obžalovaného, v adhézním řízení postupoval *ultra petita partium* a rozhodl aniž by byl nárok na náhradu škody (aktuálně) uplatňován.
3. Podle § 254 odst. 1 tr. řádu odvolací soud přezkoumává zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání. V projednávaném případě se pak odvolání týká výroků o trestu a náhradě škody. Po přezkoumání napadeného rozsudku, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, dospěl odvolací soud k závěru, že odvolání je na místě částečně vyhovět.
4. K řízení před nalézacím soudem nemá odvolací soud závažnější připomínky. Toto řízení bylo provedeno v souladu se zákonem a nebyly zjištěny žádné podstatné vady, zejména ne takové, které by měly vliv na správnost a zákonnost přezkoumávaných výroků. Z ryze formálního hlediska lze nalézacímu soudu vytknout označený trestného činu dle § 345 jako „křivé obžalování“, kdy zákon operuje s termínem „křivé obvinění“, nicméně se jedná jen o písařskou chybu, která neodůvodňuje zrušení napadeného rozsudku.
5. Odvolací soud se neztotožnil s námitkou obžalovaného, že jemu uložený trest je příliš přísný. Byť je na místě pozitivně vnímat, že obžalovaný se k trestnímu řízení i následkům své trestné činnosti postavil čelem (a tato skutečnost ostatně neunikla ani nalézacímu soudu, srov. bod 4. napadeného rozsudku), nelze na druhé straně pominout i okolnosti, které závažnost jeho jednání výrazně zesilují, tj. zejm. odsouzení za více trestných činů a relativně vysokou výši (v rámci zákonné normy) způsobené škody. V tomto kontextu je třeba připomenout, že obžalovaný byl odsouzen za dva přechyny a jeden zločin, přičemž byl ohrožen nepodmíněným úhrnným trestem v rozpětí 2 – 8 let. Uložený trest odnětí svobody v délce 2 let (tedy samá dolní hranice trestní sazby), jehož výkon byl podmíněně odložen na dobu čtyř let, pak zcela přiléhavě reflektuje všechny polehčující okolnosti na straně obžalovaného, neboť pokud by tyto neexistovaly, bylo by na místě uložit minimálně trest nepodmíněný v delší době. Přestože se nalézací soud některými z odvolacích námitek nezabývá, konkrétně zejm. projevenou upřímnou lítostí a přispěním k nápravě, nemá odvolací soud za to, že by ani při přijetí těchto okolností bylo na místě uložený trest nějak měnit, jelikož je dostatečně mírný, aby zohlednil i tyto skutečnosti.
6. K alternativě uložení peněžitého trestu odvolací soud uvádí, že pro jeho samostatné uložení nejsou vzhledem k závažnosti trestné činnosti obžalovaného splněny podmínky. Na rovině pro obžalovaného příznivější lze proto uvažovat toliko o mírnějším trestu podmíněném, konkrétně kratší době podmíněného odložení výkonu trestu odnětí svobody, v kombinaci s trestem peněžitým. Vzhledem k tomu, že aktuálně uložený trest je zákonný, spravedlivý a zohledňuje

Shodu s prvopisem potvrzuje E. K.

veškerá zákonem považovaná kritéria, tak odvolací soud nebude z pozice II. instance ingerovat do prerogativu nalézacího soudu rozhodovat o vině a trestu za trestné činy tím, že jeho rozhodnutí v podstatě nevýznamným způsobem poupraví, neboť by tím překračoval svou roli v rámci systému trestního řízení.

7. Otázkou, kterou se nalézací soud nezabýval, a která byla zároveň předmětem odvolací námitky, je vliv délky trestního řízení na intenzitu uloženého trestu. Touto problematikou se rozhodovací praxe detailně zabývá (srov. mj. III. ÚS 83/96, I. ÚS 554/04, IV. ÚS 30/24, 7 Tdo 303/2012 atd.), přičemž zásadní pilíře této praxe lze shrnout tak, že přiměřenost doby řízení nelze vyjádřit numericky, neboť je podmíněna objektivně charakterem projednávané věci a musí být zkoumána ve světle konkrétních okolností případu, s přihlédnutím ke složitosti věci, chování stěžovatele a chování příslušných orgánů. V případě trestního řízení tak může být významný pro posouzení přiměřenosti jeho délky například počet spoluobviněných, teritoriální a časový rozsah trestné činnosti či přítomnost mezinárodního prvku. Státu však nelze přičítat k tíži prodloužení délky řízení dané uplatňováním procesních práv obžalovaným, nicméně je třeba zkoumat, zda orgány činné v trestním řízení konaly v dané věci plynule (srov. [I. ÚS 641/04](#)). K aspektu týkajícímu se uplatňování procesních práv obžalovaným je pak třeba rozvést, že obžalovanému samozřejmě nelze vytýkat pouhé uplatňování jeho procesních práv a prostředků, které mu k ochraně jeho práv poskytuje právní úprava, a to zejména využívání řádných a mimořádných opravných prostředků, stížností na činnost orgánů činných v trestním řízení, odmítání výpovědi, popírání viny, podávání návrhů a žádostí, a to včetně žádostí o odročení hlavního líčení nebo veřejného zasedání etc., nicméně zároveň nelze ani orgány činné v trestním řízení činit odpovědné za prodloužení trestního řízení v důsledku toho, že se musely vypořádat s takovými opravnými prostředky, stížnostmi na postup orgánů nebo návrhy či žádostmi. Tento závěr přitom vyplývá nejen z již výše citovaného závěru Ústavního soudu ČR, ale i z rozhodovací praxe ESLP (srov. Dostál proti České republice z 25. května 2004, č. stížnosti [52859/99](#), bod 210 odůvodnění a. n.).
8. Po krátkém výkladu k dané problematice lze pak uvedené aplikovat i na zde probíhající trestní řízení. Trestní stíhání obžalovaného bylo zahájeno dne 27. května 2021, obžaloba pak byla podána dne 21. října 2021 a první rozhodnutí nalézacího soudu bylo vydáno dne 19. září 2022. První rozsudek nalézacího soudu nabyt právní moci, nicméně byl posléze zrušen usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. prosince 2023, sp. zn. 4 Tdo 1063/2022. Nové rozhodnutí ve věci, napadený rozsudek, bylo vydáno dne 3. dubna 2024. Pokud jde o charakter projednávané věci, je patrné, že k výraznému, téměř ročnímu, prodloužení trestního řízení došlo po kasační intervenci Nejvyššího soudu. Ostatní přístup orgánů činných v trestním řízení pak nevykazuje znaky nedůvodného prodloužování trestního řízení. Ve věci byla plynule nařizována hlavní líčení a veřejná zasedání, procesní postup není zatížen arbitrárními odročováními či nedostatky v činnosti předsedy senátu. Hlavní líčení nebylo nařízeno unáhleně a jednotlivá rozhodnutí nebyla vyhotovována v nepřiměřených lhůtách. Vzhledem k právě uvedeným okolnostem proto není na místě kompenzovat délku proběhnuvšího trestního řízení prostředky trestního práva ve smyslu již cit. rozh. I. ÚS 554/04, snížením délky uloženého trestu.
9. Odvolací soud však dal obžalovanému za pravdu, co se týče výroku napadeného rozsudku o přiznání nároku na náhradu škody. Platí, že bez návrhu podle příslušného ustanovení trestního řádu nemůže soud v trestním (- adhezním) řízení rozhodnout o nároku na náhradu škody. Jde o výjimku ze zásady oficiality (§ 2 odst. 4 tr. řádu). Uplatněný nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení může poškozený vzít zpět. Pak se vychází

Shodu s prvopisem potvrzuje E. K.

z toho, jako kdyby nikdy nárok na náhradu škody neuplatnil. (srov. ŠÁMAL, Pavel, ZEŽULOVÁ, Jana, RŮŽIČKA, Miroslav. § 43 [Poškozený]. In: GRÍVNA, Tomáš, ŠÁMAL, Pavel, VÁLKOVÁ, Helena a kol. Oběti trestných činů. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 281, marg. č. 30.). Pokud tedy poškozená společnost MXXXO s.r.o. vzala dne 2. dubna 2024 svůj návrh dle § 43 odst. 3 tr. řádu zpět (srov. č. l. 2291), nemohl soud o den později rozhodnout v adhézním řízení o náhradě škody této společnosti. Lze připustit, že nalézací soud s ohledem na zaslání tohoto podání do datové schránky nalézacího soudu nemusel ke dni konání hlavního líčení mít tento dokument založený ve spisovém materiálu, avšak měl k dispozici informaci o zpětvzetí návrhu poškozeného, kterou si mohl ze soudního systému ověřit. Svůj postup nemohl nalézací soud překlenout ani odůvodněním o postoupení pohledávky na další subjekt s tím, že se pouze změnil držitel práv oprávněné osoby, pokud jednak soud nedisponoval smlouvou o postoupení pohledávky, jednak vyjádřením postupníka, že se připojuje s tímto nárokem na náhradu škody k trestnímu řízení.

10. Z výše uvedených důvodů bylo odvolání obžalovaného shledáno jako částečně důvodné, protože bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný. Lze však proti němu podat dovolání. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch i neprospěch obviněného, obviněný pro nesprávnost výroku tohoto rozhodnutí, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR. Nutný obsah dovolání je vymezen v ustanovení § 265f trestního řádu.

Praha 21. srpna 2024

JUDr. Lenka Cihlářová, v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje E. K.